

**FABRICE CORRONS (Universitat de Toulouse 2),
«Josep Maria Miró: un dramaturg delinqüent com a nou
exemple de la internacionalització del teatre català»**

Josep Maria Miró i Coromina (Vic, 1977), llicenciat en dramaturgia i direcció escènica a l'Institut del Teatre, ha escrit més de deu peces i dramàtiques de textos narratius, entre les quals: *La dona que perdía tots els avions*, *Gang Bang (Obert fins l'hora de l'Àngelus)*, *El principi d'Arquimedes*, *Nerium Park*, *Fum*, *Estripar la terra*, *Le collaborateur*, *Los libres cautiverios de Ricardo y Leonisa*, *Obac*, *La travessia*, *Cúbit*, *Olvidémonos de ser turistas*, *Temps salvatge*. Hi proposa un teatre ideològic que, servint-se d'una poètica de la revelació (fotogràfica), interroga les certeses a les quals s'aferren els individus desorientats de la «societat líquida» (segons l'expressió de Zigmunt Bauman). A través d'aquestes obres on els personatges acostumen a realitzar un viatge emocional cap al desengany, el dramaturg es converteix en un delinqüent que trenca les còmodes veritats de l'imaginari burgès i denuncia la doble moral de l'ordre establert. Com ho veurem, aquesta proposta interpel·la directors,

programadors i espectadors de tot arreu, seguint i eixamplant el camí que van crear Carles Batlle, Sergi Belbel, Josep Maria Benet i Jornet, Lluïsa Cunillé o Jordi Galceran.

Efectivament, totes les peces esmentades, llevat de *Temps salvatge* (per ara), ja han tingut o tenen vida fora del territori catalanoparlant. S'han dut a terme 34 traduccions a 16 llengües, gràcies a 25 traductors: Ursula Bachhausen, Nicola Tuschwitz i Klaus Laabs (alemany); Dustin Langnan i Sharon G. Feldman (anglès); Нева Мичева (búlgar); Carlos Be i, sobretot, Eva Vallines (castellà); Nenni Delmestre (croata); Iñaki Ziarrusta (èuscar); Laurent Gallardo (francès); Richard Huddleson (gaèlic); Afonso Becerra (gallec); Maria Chatziemmanouil, Yiannis Mantas i Dimitris Psarras (grec); Pino Tierno, Simona Noce i Angelo Savelli (italià); Rubi Birden (polonès); Daniel Dias da Silva i Luís Artur Nunes (portuguès de Brasil); Luminița Voina-Răuț (romanès); Anna Papchenko (rus); Irem Aydin (turc). D'aquestes traduccions s'han fet pocs llibres, excepte en el cas castellà amb les publicacions a Artezblai, Paso de Gato i Losada (en aquest cas, era una antologia de cinc peces). Se n'han concretat, però, 24 lectures i 48 produccions, 44

de les quals se situen fora de l'Estat espanyol: 17 a Europa (Alemanya, Croàcia, França, Grècia, Itàlia, Regne Unit, Romania, Xipre), Turquia i Rússia, 4 a Estats Units (amb la versió castellana) i 23 a Amèrica Llatina (Argentina, Brasil, Colòmbia, Costa Rica, Equador, Mèxic, Paraguai, Perú, Puerto Rico, Uruguai, Veneçuela i Xile).

Cal destacar que exactament la meitat d'aquestes traduccions (17), lectures (13) i produccions (24) són d'*El principi d'Arquimedes*, que radiografia el fenomen de la por a les nostres societats asèptiques i hiperconnectades. Des que va rebre el Premi Born de Teatre el 2011, l'obra va despertar força interès a Barcelona, a la restat de l'Estat i sobretot a l'estranger. De fet, l'obra va ser estrenada en les quatre llengües de l'Estat espanyol, esdeveniment que només va ocórrer amb *El mètode Grönholm* de J. Galceran. Al continent llatinoamericà, *El principi d'Arquimedes* va convertir-se en un fenomen, amb diverses reposicions de l'obra (5 a Buenos Aires, sota la direcció de Corina Fiorillo) i una molt bona rebuda per la crítica. Les dues adaptacions cinematogràfiques, pel català Ventura Pons (*El virus de la por*, 2015) i per la brasilera Carolina Jabor (*Aos teus olhos*, 2017) i la recepció internacional positiva (*Aos teus olhos* ha

rebut ja 5 premis) també han contribuït a la visibilitat de la peça original.

L'èxit d'aquesta obra va significar per Josep Maria Miró l'inici d'una etapa de connexions a Europa i, sobretot, a Amèrica Llatina. L'obra posterior *Nerium Park* (2012) va ser programada a molts teatres, en particular a la coneguda sala argentina Timbre 4 de Claudio Tolcachir, on fou reposada quatre cops. L'estrena mundial d'*Obac* (2014) i de *La travessia* (2015) va ser a la Comedia Nacional d'Uruguay i Teatro San Martín d'Argentina. Totes aquestes peces van tenir un alt reconeixement de la crítica, com ho demostren els 16 premis i 41 nominacions que van rebre els artífexs dels espectacles. A més, l'afinitat amb la comunitat teatral del Con Sud s'ha reforçat aquests dos darrers anys per mitjà del 5 cursos de dramaturgia que va ser convidat a impartir allà. I ara, el 2018, hem passat de la complicitat a la col·laboració gràcies a *Olvidémonos de ser turistas*: un text de Miró dirigit per l'argentina Gabriela Izcovich i interpretat per una catalana, un madrileny i dos argentins, que es representarà a Barcelona, Madrid, Buenos Aires i Montevideo.

Aquest ràpid recorregut de la trajectòria mironiana demostra i consolida la internacionalització de la dramaturgia catalana que, per efecte de dòmino, sense cap dubte facilitarà la projecció d'altres autors.